

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Illud secundum caput. Super medietate legatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

etiam illorum bonorum, quæ ipsi sunt superflua, iam à te scitur dominus, puta Beneficiarius, ergo illi, non vero pauperibus restituere debes, si per fraudem vicisti. Quod si vicisti sine fraude, illa tibi retine, quia ea habuisti à domino suæ rei: esto Beneficiarius peccaverit, sic luendo, fortassis etiam, tu sciens cooperatus es cum illius peccato.

7. Quarto, si ob fidam paupertatem, vel similem fictionem aliquid recepisti, quod restituere obligeris.

8. Quinto, si quid debeas ob damnum, quod venando, piscando, pascendo, vel alio modo alicui intulisti, semper incerto eo, cui damnum illatum est.

9. Sexto, si honesta mulieri (non publica meretrice) aliquid ob turpem usum habuerit.

10. Septimo si per incertam venditionem, vel emptiorem, vel aliarum rerum, siue fraus fuerit in mensura, siue in alio, &c.

De acquisitis sine peccato, ubi de Inventis.

11. Quoad rem acceptam: Potest, primo, fieri compositio, si quis habeat pecuniam, vel aliud incerti domini apud se depositum.

12. Secundo, si ex contractu, vel quocumque alio capite aliquid quis incertæ personæ debeat.

13. Tercio, si quis aliquid habeat, quod casu invenit, nec sciri possit dominus: Hæc autem alicubi esse à Rege, & sub præcepto, vel excommunicatione à Pontifice applicata Ordinibus S. Mariæ de Mercede, vel S. Augustinæ Trinitatis ad redimendos Captivos, unde non posse de illis componi, contendit Lud. à Cruce de Bull. d. 3. d. 15. Verum nos sequimur alios Doctores Mend. de Bull. d. 33. c. 2. n. 12. citantem Nav. addentemque Mol. & Castrop. ad eam propendentes, cum quibus.

14. Dico primo, Casu inventa, si post debitam diligentiam inveniri dominus non potest, probabilissimum esse, pesse ea sibi asservari ab Inventore cum intentione ea domino reddendi, si is comparuerit. Ratio est, quia nec ex iure naturæ, nec ex iure positivo probari potest oppositum, modo dictum animum habeat Inventor. Id fuisse probat Mendo l. c. n. 17.

Addit idem disp. 14. c. 17. n. 182. Idem esse de bonis naufragantium, eo ipso enim quod inveniri non potest eorum dominus, sunt æquæ bona inventa, & excommunicatio in Bulla Cœnæ solum loquitur, cognito, vel comparente domino.

15. Dico secundo cum Mendo d. d. d. 33. nec ullam esse in conscientia obligationem reddendi bona incerta inventa siue animata, siue inanimata, Cruciatæ, aut Prædictis Ordinibus. Ratio est quia Inventor ea licet, iuxta hanc opinionem retinet, non cadet in ipsum, nec præceptum, nec excommunicatio, quæ solum sunt lata iuxta aliam oppositam, quæ certè probabilis est.

16. Idem Mendo d. disp. 33. n. 23. docet, posita præscriptione (quæ ponitur post certum tempus à lege definitum de qua passim Iuriconsulti) non obligari inventorem reddere eam inventam domino comparenti, quia per præscriptionem legitimam is acquisivit rei dominium absolutum, sic concedentibus legibus Præscriptionis.

17. Sed difficilis mihi est hæc Decisio, ad legitimam enim præscriptionem requiritur, ut res à possidente teneatur tanquam sua absolute, & non nomine alterius; at hic inventor nomine domini possidet, dum eam retinet sub conditione donec dominus comparuerit, non vero absolute, & nomine suo. Sed redeamus ad nostra.

18. Ex dictis patet, te non indigere compositione pro prædictis inventis in nostra opinione, indigere autem in alia probabili, quam hic sequitur Commissarius.

19. Hi sunt prædicti casus in summiario collecti, in quibus semper intellige, quando facta debita diligentia, ignorasset dominus, ut item semper intellige, quando is, qui ea habet, restituere obligatur. Quod advertitur, quia Commissarius in multis ex prædictis casibus cnu-

meratis, secutus est opinionem probabilem, quod illa bona restituenda sint, ut v. g. muliere dante. Illius sui corporis, & in rebus casu inventis, ut modo dictum est. &c. Nam ceterum quando adest opinio probabilis, quod restituenda non sint, potest quilibet hanc sequi, & sic de Bardi & Mendo latius in expositione huius Bullæ præter quidem agunt de casibus, quando prædicti obligantur restituere, quando non item: sed quia id est, arguitur ad alias materias, ideo ab his mihi abstinentiam hic omnino fuit.

§. II. Explicatur illud secundum Caput, super medietate legatorum.

1. EX figuratione casus id facilius docebitur. Tunc in fine vitæ cognoscens seu dubitans apud se esse summam centum v. g. aureorum ex male ablatis (ut exoneret suam conscientiam) legat Ecclesiæ S. Petri, vel Paulo pauperi summam illam. Accidit autem, ut illa Ecclesiæ, seu eius Rector, & pauper ille, fuerint negligentes per annum nequaquam exigentes à Titij heredibus eiusmodi legatum. Aio, hos Titij heredes posse super medietate huius legati, hoc est supra quinquaginta aureos se componere per hanc Bullam, data tamen alia medietate illi Ecclesiæ vel pauperi, legataris.

2. Nota autem hic primo, in hoc casu non requiritur incertitudinem domini, nam in aliis requiritur (ut supra dictum est) dominum esse ignotum. Sicut etiam, non requiritur dicetur §. 4. in omittente horas Canonicas. Quod autem etiam si notus sit dominus, possit hanc compositionem concedere Pontifex non solum pro legatis faciendis in illo anno post promulgationem Bullæ, quod concedunt omnes, verum etiam pro legatis iam factis ante Bullæ promulgationem, quod negat Delago, leg. apud Bardi etiam hoc posterius concedentem.

3. Nota secundo debere intercessisse negligentem Legatarij, unde si eiusmodi legati notitiam sine sua culpa nequaquam is habuit, non currit adversus illum prædictus annus, nisi à die notitiæ legati.

4. Nota tertio, male ablata, pro quibus constituta diximus hæc legata, non debere esse facta ob conscientiam Bullæ, tunc enim, ut dictum est, compositio nulla conceditur.

5. Nota quarto, id quod advertam §. 7. n. 5.

6. Nota quinto, si summa medietatis legati excedat summam centum mille maravedis Hispaniarum, seu unciarum Sicularum 128. i. ar. 20. & gr. 6. (id quod mox explicabimus clarius §. 6.) de excessu debere compositionem immediate cum Commissario, si non excedat, summi posse tot Bullas quot §. 6. eodem definimas.

7. Porro, cum certum sit apud omnes, heredem, ne supprimat rem alterius, debere admonere legatarium de legato ipsi à defuncto relicto (si aliunde is non sciverit) ut à die notitiæ, ut diximus, currat prædictus annus, inquires, quemnam admonerebit, si legatum factum est pauperibus, vel pio loco in communi?

Respond. Admoneat Procuratorem pauperum vel Rectorem loci pii, vel Episcopum, vel breviter illum, qui curam habet de iis legataris, quibus defunctus voluit prodesse. Ita Mend. d. 34. c. 4. n. 56.

Inquires iterum. Si dicti Procuratores sint negligentes, unde post annum amittat locus pius v. g. m. d. curam legati ex eo, quod heres se composuit, ad quid Procuratores obligabuntur?

Respond. sine dubio ad restituendam tali loco illam medietatem amissam, si per culpam ipsorum gravem ea amissa est. Semper suppono, hos esse Procuratores de officio, & stipendio, vel quia muneris suo est annexa procuratio, nam si eam ex charitate gerant, quovis peccaverint ad restitutionem non tenebuntur. Ita Mendo ibid. num. 57.